

Posudek oponenta na bakalářskou práci Lucie Bartošové Analýza studií raných japonských badatelů o korejském náboženství

Není mnoho studentů, kteří se mohou pustit do složitých a nepříliš vděčných komparací náboženství na Dálném východě, nebo náhledů na náboženství z druhé strany, navíc v době, kdy je zkoumaná strana představovaná jako primitivní a nekulturní. Japonský pohled na korejský šamanismus je jistě téma vhodné, ale obtížné právě vzhledem k ideologickým nánosům a jeho úspěšné zvládnutí vyžaduje solidní přípravu nejen v základech korejského šamanismu, ale orientaci ve stereotypech japonského vnímání Koreje. V neposlední řadě je třeba mít na zřeteli možná předsudečná zkreslení, nebo i poptávku podobných studií, jakkoliv se mohou zdát na první pohled objektivní. K zamlženosti tématu přispívá i nacionalisticky interpretovaný diskurs z korejské strany, tj. to, že Korejci nemohou s japonským viděním souhlasit už z podstaty národnosti autorů. Tyto překážky zohledňuji i při hodnocení práce a zdůrazňuji, že se ve výtkách nedotýkám autorčiny omezené schopnosti být v tomto stadiu výzkumu připravená na všechny nástrahy, které může jakákoliv interpretace přinést.

Struktura práce se jeví jako nosná, z mého hlediska je příliš dlouhá úvodní pasáž týkající se výzkumu korejského náboženství mimo Koreu, kde vidím i určité nedostatky v literatuře (nebyly zahrnuty zásadní publikace z nové doby a naopak zahrnuty jsou poměrně jednostranné studie zdůrazňující vliv křesťanství v Koreji). Stejně tak se dá rozporovat tvrzení, že se Korejci nevěnovali výzkumu vlastního náboženství až do poměrně nedávné doby (v koloniální éře bylo takových postav hned několik a byly v kontaktu s japonským výzkumem ve smyslu konfrontačním, ale i inspiračním).

V celém následujícím sledu kapitol spatřuji mimo poněkud školometský popis struktury děl a jejich obsahu i mnohé inteligentní postřehy týkající se jádra celé problematiky a právě v nich vidím budoucí potenciál pro rozpracování do menších studií nebo konferenčních příspěvků

Technicky vykazuje práce poměrně základní nedostatky. V některých částech si nejsem jistá, zda autorka vychází ze svých znalostí o šamanech, nebo právě jen z japonských děl (např. kapitola 6.2.1 – 11). Tvrzení jsou často bez odkazů (například str. 35 „V mnoha západních člancích zabývajících se korejským šamanismem se tvrdí, že mužů šamanů je v Koreji jen velmi málo. Některé zdroje dokonce tvrdí, že šamané jsou v Koreji výhradně ženy.“) Nedůsledně jsou uváděny překlady – někdy je v textu korejština a překlad pod čarou, jindy autorka volí opačný postup. Nedůsledně jsou uváděny přepisy, někdy zůstává informace pro člověka mimo jeden nebo druhý obor nečitelná a tím je demonstrace neúčinná (příkladem budiž str. 29, která postrádá i jakoukoliv argumentaci, proč je vlastně zařazena). Informace znehodnocuje nepřesnost podání: když se například dozvídáme o existenci japonské knihy, chybí informace o jejím prvním vydání, ale mluví se pouze o verzi z roku 2008.

Určité části si vyloženě říkají o specifikaci. Proč není vysvětleno, co je *kamumu* – podle znaků – na rozdíl od „tančících šamanů“? Co je to „bílý“ a „černý“ šaman? Co je to být „postavený do tvaru klíče“? Co si představit pod pojmem notový zápis? V jaké notaci byly tedy písně zapsané a v jakém rozsahu? Kolik písní je zaznamenáno, kde byl výzkum prováděn? (po celé Koreji je příliš vágní) Občas se vyskytne nestandardní terminologie – rodinný šaman – má být dědičný?? Co jsou to oslavné písně? Ancestrální tabulka? Slovo *sin* bych raději překládala jako božstvo, protože je pro korejský pantheon vhodnější. Z věcných chyb jen jedinou – Im Kjöngöp nepochází z pozdní Sily, ale z doby mandžuských vpádů. Nedostatky v prepisech jsou v rámci únosnosti, nepříliš krásná čeština a gramatické prohřešky celkový dojem sice hyzdí, ale nejedná se o prohřešky, které by práci výrazně znehodnocovaly.

Práce i přes uvedené výtky odpovídá standardům, kladeným na bakalářské práce obhájené na oboru koreanistika, a nemám pochyb o tom, že má být připuštěna k obhajobě.

Navrhované hodnocení: velmi dobře

V Praze, 22. 1. 2018

Doc. Miriam Löwensteinová

Otázky k obhajobě. Stav výzkumu korejského šamanismu za japonské okupace; osudy zmiňovaných publikací v poválečném Japonsku, resp. jejich reprezentativnost; sběr šamanských písní v severních provinciích a jejich vliv na další výzkum.